

Motion till riksdagen 2025/26:1966

av **Maria Stockhaus (M)**

Ändring av lagen om pliktexemplar så att digitalt material omfattas

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ändra pliktlagen så att även digitala förlagor omfattas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ändra pliktlagen så att även visst rent digitalt material omfattas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tryckerier är skyldiga att leverera pliktexemplar av material som ges ut i Sverige till Kungliga biblioteket och sex andra nationella bibliotek. Skyldigheten grundar sig i Lagen om pliktexemplar och gäller för tryckta böcker, tidskrifter, kartor, affischer och annat material som sprids publikt.

Dagens pliktlagstiftning prioriterar insamling av analogt material framför digitala motsvarigheter. T.ex. gäller idag att om en bok eller tidskrift både ges ut i fysisk form och som e-bok eller e-tidskrift, ska endast de fysiska utgåvorna lämnas in som pliktexemplar. Det innebär att Kungliga biblioteket behöver digitisera de fysiska

exemplaren för att föra dem digitalt tillgängliga. En lösning på detta problem är att digitala förlagor ska omfattas av pliktlagen.

Kungliga biblioteket och andra institutioner dit analoga material ska skickas bör få möjlighet att samla in det digitala materialet av ett verk, likväl som det analoga. Om en tidning idag kommer ut på papper några dagar i veckan, men bara som e-tidning några dagar, får Kungliga biblioteket m.fl. samla in den som kommit ut endast som e-tidning i ett digitalt format. De dagar som papperstidningen kom ut, måste de samla in papperstidningen och skicka den för digitisering, för att kunna skapa digital tillgång.

En stor del av Kungliga bibliotekets samlingar finns idag endast analogt, istället för att digitisera material som redan är digital borde resurserna användas till att snabba upp digitalisering av befintliga samlingar.

Det rimliga vore att pliktlagen omfattade även rent digitalt material med tanke på att dagens yngre befolkning inte tar del av nyheter via tryckt media utan via ex sociala medier. De som vill forska på t.ex. opinionsbildning och nyhetsflöde genom de tjänster som idag omfattas av pliktmaterial riskerar att få en snedvriden bild av dagens offentliga samtal.

Maria Stockhaus (M)